

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gentekniklagen

Till jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gentekniklagen (RP 49/2021 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Kirsi Törmäkangas, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringssekreterare Helena Korpinen, social- och hälsovårdsministeriet
- ledande expert Sanna Viljakainen, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Marja Ruohonen-Lehto, Finlands miljöcentral
- naturskyddschef Tapani Veistola, Finlands naturskyddsförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- miljöministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår ändringar i gentekniklagen i syfte att genomföra en del ändringar som gjorts i EU-lagstiftningen. Ändringarna gäller i huvudsak tekniska frågor, exempelvis krav på lämnande av uppgifter. Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Miljöutskottet tillstyrker lagförslaget, men vill att jord- och skogsbruksutskottet beaktar följande synpunkter.

I propositionen föreslås det att tiden för hörande av allmänheten när det gäller fältstudier med genetiskt modifierade organismer förkortas från 60 till 30 dagar. Utskottet anser att motiveringen till förkortningen, att effektivisera behandlingen av ansökningar, är godtagbar. Det väsentliga är att fältstudierna i dag huvudsakligen gäller kliniska läkemedelsprövningar som utförs med läkemedel eller vacciner som innehåller genetiskt modifierade organismer. Erfarenheterna av pandemin talar för att förfarandena ska bli snabbare, och det föreslås inga ändringar i bedömningen av

Utlåtande MiUU 7/2021 rd

miljöriskerna i sig. Utskottet anser det också vara bra att riskbedömningarna inte heller i fortsättningen betraktas som sekretessbelagd information enligt 32 a § i gentekniklagen, vilket främjar allmänhetens rätt att få information.

Utskottet anser att det är viktigt att förbättra allmänhetens tillgång till information, öka allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och förbättra tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor. Möjligheten att få tillgång till miljöinformation och att delta i beslutsprocessen kommer att öka medvetenheten om miljöfrågor och göra det möjligt för allmänheten att uttrycka sina farhågor, och myndigheterna får möjlighet att beakta dessa farhågor på behörigt sätt, vilket främjar kvaliteten på beslutsfattandet. I propositionen ingår inga förslag till ändring av bestämmelserna om ändringssökande, eftersom det endast är fråga om genomförande av EU-bestämmelser. Utskottet konstaterar att det är bra att i ett lämpligt sammanhang se över bestämmelserna om ändringssökande så att de är aktuella.

Miljöutskottet fäster dock jord- och skogsbruksutskottets uppmärksamhet vid att det när tiden för hörande om fältstudier förkortas är viktigt att aktivt sörja för informationen och främja tillgången till information. Utskottet anser det vara bra att e-tjänster utnyttjas för att effektivisera uppföljningen, till exempel så att man från det att tiden för hörande börjar kan beställa information som skickas automatiskt till sig själv eller så att det annars ordnas ett enkelt sätt att följa gentekniknämndens beslutsfattande.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottet föreslår

att jord- och skogsbruksutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande MiUU 7/2021 rd

Helsingfors 22.4.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Hannu Hoskonen cent
vice ordförande Tiina Elo gröna
medlem Petri Huru saf
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Niina Malm sd
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Mauri Peltokangas saf
medlem Saara-Sofia Sirén saml
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Katja Taimela sd
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Ari Torniainen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.

Utlåtande MiUU 7/2021 rd
Avvikande mening

AVVIKANDE MENING

Motivering

Genom denna lagändring genomförs de ändringar som gjorts i ett genteknikdirektiv, dvs. det så kallade direktivet om avsiktlig utsättning 2001/18/EG, i samband med revideringen av EU:s allmänna livsmedelsförordning. Syftet med reformerna är att förbättra transparensen i ansökningsförfarandena för genetiskt modifierade organismer inom EU och att effektivisera behandlingen av ansökningar. Dessutom föreslås det att bestämmelserna om hörande av allmänheten i gentekniklagen ändras. Ändringarna förenhetligar tiden för hörande med de övriga EU-medlemsstaterna och förkortar behandlingstiderna för ansökningarna i gentekniknämnden.

Vår utskottsgrupp anser att det i sig är bra att medborgarnas delaktighet och deltagande stöds. Vi stöder därför gärna målsättningen med propositionen, att förbättra allmänhetens tillgång till information. Vi välkomnar också att allmänheten i högre grad deltar i beslutsprocesserna. Då blir beslutsfattandet öppnare och mer transparent. Detta ökar acceptansen för beslutsfattandet. Vi understöder också förslaget om att inte ändra bestämmelserna om ändringssökande, eftersom det nu endast är fråga om genomförande av EU-bestämmelser.

Vår utskottsgrupp kan dock inte acceptera att förslaget innehåller alltför omfattande och kraftig politisk styrning. Bland annat sägs det bestämt att det i fortsättningen är bra att i ett lämpligt sammanhang se över bestämmelserna om ändringssökande så att de är aktuella. Vi anser att ett fungerande system inte får skrotas.

Å andra sidan ställer sig vår utskottsgrupp också avvisande till att man när tiden för hörande börjar kan beställa information som skickas automatiskt till sig själv eller att det annars ordnas något annat enkelt sätt att följa gentekniknämndens beslutsfattande. I värsta fall kan detta dock vid den fortsatta beredningen leda till att man tar fram besvärprocesser som gäller nämndens arbete, vilket åtminstone i princip kan leda till att besluten fördröjs.

Slutligen vill vi säga att det är fint att de ändringar som nu görs inte gäller marknadsföring av livsmedel eller foder som innehåller genetiskt modifierade organismer.

Avvikande mening

Vi föreslår

att utskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 22.4.2021

Mauri Peltokangas saf
Petri Huru saf
Sheikki Laakso saf